

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
T.a.v. mevrouw C.J. Schouten
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

30 april 2022

Betreft: Reactie op consultatie Besluit toekomst pensioenen

Geachte mevrouw Schouten,

Het Instituut van Internal Auditors Nederland (IIA NL) maakt graag gebruik van de mogelijkheid om te reageren op de openbare internetconsultatie over het concept Besluit toekomst pensioenen. IIA NL is de beroepsvereniging van internal auditors in Nederland. De vereniging telt meer dan 2.800 leden die werkzaam zijn binnen uiteenlopende branches en organisaties en in verschillende rollen, zoals operational auditor, financial auditor en IT auditor. IIA NL is gelieerd aan de wereldwijde organisatie The Institute of Internal Auditors Inc. (IIA Inc.), die meer dan 200.000 leden telt in 190 landen.

Wij willen met name reageren op de punten die de rol van de internal auditor direct of indirect raken, te weten het belang van de datakwaliteit bij invaren en de wijze waarop dit geborgd en beoordeeld moet worden.

Wij onderschrijven het belang van een zorgvuldige en beheerste transitie naar het nieuwe pensioenstelsel en de rol van datakwaliteit (in zowel de pensioenadministratie als de vermogensadministratie) daarvoor. Het is daarbij inderdaad belangrijk dat, zoals in het concept Besluit staat, het fonds moet kunnen aantonen dat de datakwaliteit voor, tijdens en na de transitie is geborgd. Wij menen echter dat in de borging en het aantonen hiervan onvoldoende recht wordt gedaan de andere spelers in de governance, waaronder, maar niet alleen, de interne auditfunctie (IAF).

Gegeven het belang van een zorgvuldige en beheerste transitie juichen wij de huidige formulering van lid 3 van artikel 46 over het implementatieplan van harte toe. Lid 3 besteedt naar onze mening aandacht aan de diverse relevante aspecten van een goed implementatieplan en laat fondsen vanuit proportionaliteit ons inziens terecht vrij in de manier waarop het tot deze analyse komt. Het ligt voor de hand dat naast de eerste lijns verantwoordelijken, ook de tweede lijns risicomangement functie en de derde lijns interne audit functie een belangrijke rol bij de totstandkoming en beoordeling van deze analyse zullen spelen.

In lid 4 van artikel 46 wordt voortgeborduurd op deze risicoanalyse, maar wordt de proportionaliteit losgelaten, door dwingend voor te schrijven dat het fonds een externe accountant opdrachten moet geven tot het uitvoeren van twee onderzoeken. Wij menen dat deze verplichting onvoldoende rekening houdt met de andere spelers in de governance, waardoor de kosten voor de fondsen mogelijk onnodig zullen oplopen, om de volgende redenen:

- Ten eerste wordt door het verplicht inschakelen van een externe accountant op de gedefinieerde wijze voorbijgegaan aan de mogelijkheden die de bestaande governance van een pensioenfonds biedt. Sinds enkele jaren beschikken alle fondsen over onafhankelijke sleutelfuncties op het gebied van risicomangement, actuariaat en interne audit. Gebruikelijk beschikken deze functies

over de benodigde kennis en ervaring om de diverse elementen van het implementatieplan (lid 3) te borgen; de interne auditfunctie kan daarbij (als derde lijn) een onafhankelijke toets uitvoeren, op basis waarvan het bestuur in staat wordt gesteld een oordeel te vormen over de datakwaliteit. Wij geven u in overweging te definiëren wanneer volstaan kan worden met een dergelijke onafhankelijke toets en aan te geven hoe de externe accountant in dat geval in zijn onderzoek gebruik kan maken van hetgeen intern al is gedaan. Het inschakelen van de bestaande governance zal de kosten verminderen, en daarmee bijdragen aan een lagere administratieve lastendruk.

- Ten tweede zijn er meer marktpartijen die onderzoeken naar datakwaliteit kunnen en willen verrichten. Zo zijn er ook actuariële bureaus en gespecialiseerde data-analyse bureaus die proposities hebben voor het beoordelen van datakwaliteit.

Wij zien dat pensioenfondsen op dit moment al op meerdere manieren bezig zijn om de datakwaliteit verder te verbeteren en verder te borgen. Daar zijn de bestaande sleutelfuncties risicomanagement, actuariaat en internal audit al bij betrokken en worden daarnaast ook diverse externe partijen reeds ingeschakeld om onderzoeken uit te voeren. Het zou inefficiënt zijn om de ervaring die nu en de komende jaren opgedaan wordt, niet in te zetten op het moment van de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Wij pleiten aldus het pensioenfonds meer gelegenheid te geven om zelf te bepalen door welke partij zij de onafhankelijke onderzoeken wil laten uitvoeren.

Bovenstaande laat onverlet de rol die de externe accountant heeft bij de jaarlijkse controle op de basisgegevens als onderdeel van het proces dat leidt tot een controleverklaring bij de jaarrekening. Dat is een waardevolle rol, maar wij geven nog graag mee dat deze op zich ontoereikend is in het kader van de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Deze controle op de basisgegevens geeft namelijk geen zekerheid over de rechten en aanspraken van individuele deelnemers, omdat deze controle gericht is op het geaggregeerde niveau van de voorziening voor pensioenverplichtingen met een acceptabele foutmarge (materialiteit, veelal gebaseerd op een percentage van het pensioenvermogen).

Uiteraard zijn wij gaarne bereid om onze reactie mondeling nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

drs. P.A. Hartog CIA
Manager Professional Practices
IIA Nederland